

PERIODIC: POLITHIC VASSELL

LA TRAMONTANA
 debona 'la privativa llibe-
 rals més restrictes, més
 restrictes de cap mena,
 La Tramontana es un
 religiós de tota la re-
 ligiosa, perquè tota es
 legalment desvotada y de-
 presiva per la dignitat y
 la intel·ligència humana.
 La Tramontana es políti-
 desena sempre el més sibi-
 lant esdevé i més recorre
 ment, y sovint la necessitat
 e una gran reforma social
 que transformi i modo de
 ser del productor, erro
 neptinat el capitalista.
 La Tramontana no està
 aliada a cap partit, verti-
 ca intervenció parlativa de la
 sibierrat són omnipotents
 apropiacions d'actes

En els drets seus d'alguns
 En els drets seus d'alguns
 Les drets individuals són
 insuperables, sagella-
 bla i inalterables.
 Legítim la Llibertat vol
 present de paratista, en-
 mure estatut entem els.
 La Llibertat propia ambval
 abans comença la Llibertat
 vana. En línia, abans, el
 individu fer tant que no
 perjudiqui a un altre.
 La religió és una professio
 las religioes es es una que
 la ferença del seguit que
 qu' y pred perpeñar la bi-
 servicis social en la vida.
 Las religioes són abans
 e aborses que tribuna de la
 sociat d'admirar opibitio
 la terra, assegurar pape
 reccorio. Intercessio de tot.

La Tramontana es lo periodich que 's publica en idioma català més avansat en idees polítiques, religioses y d' economia social.

Lo Treball es la primera necessitat

AGUANTANT LO TEMPORAL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

*l'anyu, i pocsats trimestre.—Estranger, s
 Les marques es julien per adreçar*

ADMINISTRACIÓ: carrer de Posner, 1, 1.ª: **BARCELONA**
 Pels pags e salmes llibraria del Gure Misou, llibra de Rullu cobe
 y aallo de la caritat. No v'sameta llibraria especial de periodichs

PREUS DE VENTA
 Numero sub, 6 cobs. —3s. esemplar, i gra.
 Sort a loun permbentur cada d'itorar

Navegant sense timó
 y sens saber ahont girarse,
 ben poch tardara a enfonsar-se
 la fragata Situació.

LAS QUÉSTIONS ECONÓMICAS

Fa ja bastants dies que l' govern conservador está nasant sense carbasas en lo revolt mar de la quéstió económic...

Falta sol ficsarshi una mica pera quedar content sol.

Vingan totas las dificultades que s' vulgan en las quéstions políticas, y be ó malament sempre se surt del pas...

Las mateixas quéstions religiosias, a pesar de que provocan encara molt més l' apassionament que las políticas...

Mes, ja no es aixís mateix quan se tracta de quéstions económicas.

Quan en un assumpto económic s' ha emprés per mal camí, no queda més remey que tirar endarrera ó anar daltabaix.

Lo govern conservador, representant genuí de la monarquia borbónica restaurada a Sagunto, ha tirat al dret del modo que ha tingut per convenient en las quéstions políticas y religiosias...

Mes, entremij deis desacerts políticos y las tiranías religiosias se concertavan las disbauxas económicas entre 's restauradors, repartintse la pública riqueza com interessos d' una sola classe...

Y avuy tenim als conservadors, a la restauració monarquica, en un mar de llàgrimas per no saber cóm ni de quina manera sortir de las dificultades económicas qu' els mateixos han creat.

A las primeras necessitats insuperables s' ha sortit del pas creant moneda de paper, al augment de necessitats ha seguit l' augment de paper monetí, y avuy ja l' extranjer no vol cambiar los valores ab Espanya...

tre económic d' Espanya, lo billet de Banc representa son valor en or, y las monedas de aquest metall sobre las de plata...

Y no es tan sols a Espanya ni tampoch únicament en la gobernació del Estat «hont se manifesta la quéstió económic més important, més amenaçadora y més temible...

Alemania no pot resistir sa situació económic y necessita preparar-se continuament a las aventuras d' una guerra per anar tirant...

Y lo que passí ab las nacionalitats succeheix també en lo modo de ser de las societats civils, en lo fons de la organisió social...

Tant es aixís, que del mateix modo que entre la fe y la ciencia s' he dit y s' efectúa ja lo de aixó matará alló, per la organisió tutara de la societat pot afirmarse sens perill de ceure en erro que tan sols los problemas económichs son verdaderas quéstions socials.

ren pogut ocorre, sent aixins que la població no s' notaria?

M' acaben de participar que en La Cdnia, rector, vicari y rata de agrísta, també han tingut rahons.

X.

TERRAS 22 de Mars de 1892.

Amich Lluçàs: Aquí a Terras estém més be lo que volim. Figúrate que tincm un arcalde re-publica, de real orde, se sap que qual autoritat república es una autoritat que vol lo volgué figurar.

L' arcalde al prendre aquesta gran resolúció, ho ha fet pagant lo que son al Escarcel. ¡Eh, que li sembla aquest republicanisme y aquest republic! Algú podria objectar qu' ell es arcalde perquè perteneix a la fracció romanista ó hi está en latimes relaciones...

En materias d' instrucció estém en una innegable altura. Existim en aquesta ciutat un Ateneu Terrasenche medí com ell tot sol, que conta ab una regular biblioteca y una taula per periódicos...

A. P. M.

(E. P. D.)

París del Vallés 20 de Mars de 1892.

Amich Director: Estavan conversant tranquilment tres feligresos la setmana passada sobre lo fer ball pel dia de Sant Joseph...

UN QUE NO TELLANA.

Santa Bárbara 21 de Mars de 1892.

Apreciar amich: Zero y... mil. Li feig saber com Pere Saragosa per lo g. de g. ruch tort d' aquesta villa, fou cridat dies passats perquè andá a prendre testament a Rainaudos de Peiret...

Ultimament la pobre paciéncia, si va voler fer testament, va tenir que fer anar a buscar un notari. Si la mencionada malalta hagüés mort ab interstato ¡qui haguera tingut la culpa dels molts embolics que hagu-

¡Adeu, mare idolatrada la qu' estimo av' amor gran! Adeu, muller ben volguéda, adeu fills, adeu germanos! Adeu, oims y hermanes, adeu, a-tícha y companys, adeu, terra catalana la qu' estimo sens engany! Adeu, oh ciutats dels Comtats, adeu, ma casa payral, adeu, carrers del caseriu creadora de pots y fanchis! Adeu, pllassa de Sant Justme ahont tan a ciris hi han cremat, obsequiant, sense cap anita, a tanta de cape coronata! Adeu, cascada del Parque, adeu, pllassa dels Encants, adeu, rancia de Colón ahont tant l' os ho pesciast! Adeu, montanyes Pelada, adeu, rica Font del Gat, adeu, joh aran Tibidabo! ditos qui t' podrà mirar! Ja mar més vos podré veure flocha p' r mi tan estimats, perquè la mare estimada ve acabantse per instant.

¡Oh mare, mare estimada, esposa. S'ila meua, germana... ¡adeu je per sempre més! Adeu tota... ¡adeu! ¡adeu! Aixís va explicar-se un home, després d' haver-se fumant un cigarro de tres estants dels que veuen al estanchi. M. BONAFANT.

VENTADAS

La commemoració del XXI aniversari de la proclamació de la *Commune* de París s'ha fet per tot arreu hi ha un obrer que pensi, sia 'l que vulga 'l partit en que militi.

Es aquests potser l'únic aconseqüentment en que estan d'acord tots els partits socialistes en celebrar-lo.

¿No podria aprofitar-se la fetxa en un any prop-venint pera deixar antigues rancúnies i tots units los partidaris de la emancipació del treballador fer un acte que per sa grandiositat imposés v fos punt d'apoye pera futures intel·ligències?

L'ensém la idea per si algú volgués aprofitarla, disposats a ajudar-lo sia qui vulga que la arreplegui.

EP

Son tants los comptes que té de pagar lo nostre excelentíssim Ajuntament als acreedors, que per fors té de paralitzar las obras del matadero, de la nova presó, del hospital, dels estudis de noys, etc., es a dir, todas las cosas útiles per la ciutat.

Però en cambi té diners sobrants per lo palacio real, ahont s'hi derrotxen mils i mils duros, deixant aixís ab la paralització de las demás obras a un bon número de treballadors sense feyna.

Y á propòsit de treballadors en vaga: sens acut á la memoria la serie de preambuls que feu allò que se'n diu *partido oportunista* ab motiu de la llista de la gent parada que va fer y de las visitas de la junta á las autoritats, entre ellas lo Sr. Porcar, qui 'ls prometé que com á particular y com alcalde miraria de emplear, quan menos, al obrers del ram de construcció.

Y efectivament, uns quants dias després paralitzava todas las obras á cárrech del Ajuntament.

¿Si tindran mala sombra la gent de las Tres clases de vapor, avuy *partido oportunista* perque lo primer títol ja está massa desacreditat!

EP

Ja no es tan solament á Espanya ahont hi ha algú que acaricia la idea de posar fors de la llei als anarquistas, sino que 's tracta de fer extensiva la mida á tota la Gropa.

Un reyet d'aquestos que donan voltas al entorn del sol que més escala, diuhen que 'n pendrà la inicial... ¡jibat de tal negoci, pel qual ja 'n té las *anarragadas* d'un altre rey gros. Per nosaltres... vinga 'l disbarat ben prompte.

EP

Lo género dels diputats á Corts va resultant averiat com una peste.

Mentres todas las comisiones catalanas que van á fer lo ploreio á Madrid no troban ni per un ull de la cara cap diputat de la ciutat dels Comtes que vulgan acompanyarlas, á la villa del os aproban las tupinadas de S. Felu de Llobregat y de Terrassa proclamant diputats als patrocinosats pel caciquisme, y á Reus tenen un diputat *petrolero* que está escanyant als seus treballadors de la refinèria de petroli pitjor que ho faria 'l més fervoros ministerial tractante d'anarquistas ó de contribuyents.

Mentres aquestos representants se fassin á tupinadas y 'l poble no pugui exigirlos comptes sortiran averiats casi tots.

EP

Se parla molt en los círculs burstills d'aquesta ciutat, de que 'l duche de Osmá, sogre del Sr. Cánovas, fa alguns mesos que ve sostenint una importantíssima jugada á la baixa en la bolsa de París y altres de Europa, calculantse que 'ls beneficis realitzats suman una fortuna més que regular. De serne cert, com se asegura, la anterior noticia, cal felicitar al duche de Osmá per la seva sort, y al Sr. Cánovas per la part que li toca, porque al menos no té tan mala sombra per sos parents com pera governar.

EP

Los *yankees*, ó sean los millonaris nort-americanos, están escamats en gran manera d'ensá del atestat quell en que un parell de subiectes se presentaren al banquer Russell y li dema-

naren un milió de duros, y no volentos donar li volaren al moment la casa morinthe tots plegats uns y altres.

Pensan sens dubte que si aixó s'agafés per vici no 'ls faltaria may tinya que gratar, y espeterrats de pensarho han pres més precaucions que la policia d'Espanya pera descubrir peardistas.

Millonari de aquets hi ha que ha comensat per cambiar per complet tots sos hàbits y costums, á fi de *desorientar* als futurs dinamiters que 's vulgan dedicar á treballarlo.

No surten may sols ni descuydats al carrer, sino que van sempre armats y seguits per una cafila de policia particular, que no té més objeete que fer de *gos del amo* no quitant-li may la vista de demunt.

També s'han fet construir cotxes blindats y ab doble fondo y ab uns cristalls tan groixuts als portellas, que ni una bala de fusell pot traspasarlos.

Sas casas están ja convertidas en verdaderas fortalezas, y fins en las taulas ahont menján y en los llits en que dormen han arribat las precaucions engendradas per una estúpida por.

Y aixó que tots ells son religiosos de número hu.

Però en materia de que un rich entri al cel ab més dificultat que un camell passi pel cos de una agulla no creuhen ni á Deu, igual que per soltar sas riquezas no 's fan del próxim.

EP

La *Correspondencia á España* dona la noticia de que durant l'any passat s'han consumit á las carnicerías de París 275 asos.

Y alegeix luego com á gracias comenari: «A la extensión de este manjar alicaban el crecimiento de las ideas económicas de Mr. Meline en las Cámaras francesas.»

No s'hi val á tirar pedras al terrat agé quan se té de vidre 'l propi.

Que si fa ase 'l sostenir ideas proteccionistas, nostros conservadors per fors tenen de ser uns burros de lo més perfeccionats, per lo menos per la especial perfecció ab que aplican lo procedimiento...

Fent que la protecció, al igual que la caritat *ben entesa*, comensí per ells mateixos.

EP

A Fransa, en un poble anomenat Limoges, á un abat que s'hi diu Garnier y que anava fent propaganda pera las societats socialista-catòlicas, li ha surtit un d'aquestos *enfimamitats* anarquistas que li ha respast tan be que 'l auditori li ha fet una rabiosa ovació.

Lo resultat ha sigut que, tenint aquest reverent abat anunciada una serie de conferencias destinadas á enseñar lo celestial camí als treballadors d'aquell poble, las hagi hagut de suspender fins á... no continuarias més en vista de tan palpables mostrás d'adhesió á sa persona y convenciment de sas ideas.

EP

La electricitat se resisteix nobilísimament á ésser empleada pera portar á terme las ejecuciones de la pena de mort.

No havent donat prou bons resultats los sistemas empleats fins avuy, lo mes passat va ensajarse un altre sistema en una presó de Nova York pera executar á Charles Maellvalne, condemnat per assesi d'un tender de Brooklyn.

Aquesta vegada, en lloch d'aplicarli á la víctima las planxas al front y á la pantorrilla pera ferli passar la corrent eléctrica pel cos, se 'l ha fet assegurar en la butaca fatal y posar cada mà dintre un pot d'aygua salada.

Establerta la corrent 'l aygua comensá á bullir com si en ella s'estés apagant un ferro ruhent, y 'l cos del condemnat fou presa d'horrorosas sacudidas, que continuaren per espay de 50 segons, fent desesperats esforços pera parlar, encor que sens poguer. Després d'aquest temps se 'l tregué, viu encara, del nou aparat, y se 'l col·locá en l'antich pera rematarlo, lo qual se lográ uns 5 minuts després, no sens que se sentís un repugnant olor de carn cremada, efecte del contacte de las planxas de metall ab lo front y la pantorrilla del infelís que aixís tenia de deixar la vida á mans d'un dels més hermosos descubriments científics de la humanitat.

¡Apartém la vista ab repugnancia d'aquestas deshonras de la civilisació!

EP

A Riudecols tenen de jefe de la benemèrita á un sargento que no sé que 'm contian que se las enfia contra un veblí porque té illogada la

casa de devant del quartel de la civilisació pera posarhi son establiment, que es una taberna, lo qual sembla que enfutims tant al jefe sludit, que está fent molts passos pera eviarho.

Però, senyor, y son també atribucions de aquest cos lo destinat ahont s'han d'establir las tabernas?

A veure si á copia de sortirnos civils fins á la sopera, acabará la gent per incivilisarse.

EP

En la Universitat de Salamanca 'l africanista Ll. Sorola ha donat una conferencia anti-esclavista, y contestat li 'l bisbe d'aquella capital, ha dit que «á Espanya 'ls sacerdots son guerrers y 'ls militars son eclesiás.»

¡Jo 'l reflich de bisbe!

Las glorias dels Gaxials, Santa Cruz y Alcabon se veu que 'l entusiasman...

Al igual dels instints platonos del darrer capità general de Filipinas que feya passar lo rosari als quarrels.

EP

Llegeixo: Gran número de señoras de Sevilla han elevado una exposicion al arzobispo de aquella diócesis, comprometiéndose á guardar la observancia del precepto religioso que prohibe trabajar los domingos.

¡Oh, quin cor tan magnánim lo d'aquestas cristianis! Pero seguim copiant:

Perá conseguir dicho objeto, as que suscriben la exposicion ofrecen que sus señoras no acudirán los dias de fiesta á comprar otras mercaderias que las que son de verdadera necesidad.

¡Qui estors tindran de fer per no més comprar lo *de verdadera necesidad*!

Ara ve lo millor: Pero tendran que guisar, asar la casa y algo más.

¡Jo 'l flich ab las bujas aristócratas de Sevilla! No volguent fer treballar sus criats los diemes, los fan anar á comprar, cuynar, arreglar la casa y algo más.

¡No 's hi arrenca la ganancia si 's proposen ferlos treballar no més que una mica!

EP

La societat de carreteres de Barcelona commemorará demá dissapte la proclamació de la *Commune* de París ab una vetllada musical y de propaganda que s'efectuará en son local social del carrer d'en Jupi, núm. 18, pis 1.º

En l'Ateneu obrer de Gracia, tindrà lloch una vetllada demá dissapte, en la que s'hi farà exposició y defensa de las ideas més avanzadas d'emancipació social de la classe treballadora.

També demá dissapte, á las 7 de la nit, se commemorará á Sant Martí 'l XXI aniversari de la proclamació de la *Commune* de París, celebrante una vetllada pública en la sala Queraló (Clot) prenenthi part varios oradors obrers de Barcelona y una oradora, además del coro d'aquell poble *El Amor Social*, que cantarà escullides prusas de son repertori.

L'acte promet veures molt concorregut.

Lo darrer diumenge s'efectuá á Reus l'enterró civil del jove F. Borrell, ab tatei armonia y concurrencia, que fou petar de barras als clericals.

En aquella avançada ciutat los actes purament civils son ja casi ten comuns com los catòlics; pero sempre més concorreguts.

EP

En lo moment d'anar á compaginar aquest número havém rebut una carta firmada per varios veblins de Sant Quinió de Mediona, donantnos comie d'un atropell comés per dos Mossos de la Esquadra vestits de persona ab un subiecte que en el Café Nou d'aquell poble havia cantat unas cançons que acabaven ab lo crit de ¡Viva la federal!

Sens temps per més en aquest número, sols nos resta dir que la setmana entrant publicarem la mencionada carta.

DITXOS Y DESITXOS CONTRADITX

Que Deu nos vulga ajudar y no perdons 'l para d'era; si al mar, cel, terra á infern no hi es; qué 's puch esperar!

Deu nos dongui bona mort. Dem que sé que per mori poch ó molt heig de per, may pot demar aquesta sort.

JACINTO SANFELIX

